

szám.

Erzsébetváros és vidéke.

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Közlési árak: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f, egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilvántartási közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik
minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Olvasóinknak boldog új évet kívánunk!

Kiadóhivatal.

Szerkesztőség.

A magyarság az erdélyi részekben.

Irta: Balogh Pál.

Négyszáz éve lesz nemsokára, hogy egy szerencsétlen nemzedék a magyar anyaországot s az erdélyi tartományt egymástól külön szakította. Viszont negyven éve sines még, hogy annyi sorscsapás, annyi viszontagság után tetteleg ismét egyesülhetett.

E két dátumról ne feledkezzék meg az, ki Erdély mai közállapotaival foglalkozik, beteges viszonyait vizsgálja s a gyógyítás sikerét kevesli. Négyszáz éves bajok sokkal gyökeresebbek, semhogy negyven év bármilyen szere azokat elmulasztathatná legföllebb megenyhíti.

Mi érzük be mára vele, ha a baj lényegét föltárhatjuk, tüneteiben elemezzük s rámutathatunk egyes jelekre, a melyek jobbultat, talán gyógyulást is ígérnek.

Erdély baja ránk nézve az, hogy

benne az uralkodó történeti faj erősen megfogyott, vagyona elszegényedett s fennmaradását a népek versenyében komoly veszedelem látszik fenyegetni. A magyar politika célja tehát az erdélyi magyarság hathatós védelme, erősítése, hogy a versenyben helytálljon, továbbfejlődjék s a nemzet történeti hivatását sikeresen szolgálni tudja az ország keleti részein. Ezért fogadta el Magyarország az uniót, kapcsolta össze sorsát az erdélyi magyarokéval s vállalta a terheket, a melyeket ennek biztosítására viselni kell.

De itt fölmerül a kérdés, vajjon elég jókor sietett-e Magyarország az unióval erdélyi véreink segítségére vagy tán meg is késett a mentéssel helyrehozhatlanul?

S a felelet nem minden aggály nélkül való. Ha egy pillantást vetünk az erdélyi községek állapotára s az ország-rész néprajzi térképére, a fajmagyarság dekadenciájáról igen szomorú kép tárul felénk.

Az erdélyi községek száma 2617. De ebből csak 652 magyar jellegű, míg 1785 falu túlsúlyllyal román, 178 német, végre két (Szilágy megyében) tót telep. Ily községállomány évszázadok alatt keletkezik s fejlődik ki. Ennek a múltja is a XV. századba nyúl vissza, mert román lakossággal Erdély a XIV. század előtt alig birt. A románok áradata a XVI. században indult ide s a XVIII-ban érte el a tetőfokot. A magyar etnika hanyatlása pedig ez áramlat beözönlésével s elhelyezkedésével kronologice összevág.

Még szomorubb a kép, ha a nyelvterületi viszonyokat vizsgáljuk. A román községek nagy tömege egy tagban fekszik. Köztük több száz van olyan, mely eredetileg magyar helység volt, de népünk vándorörsztöne már a múlt századokban kiűrtette azokat, hogy jobb életviszonyokat keressen. A román aztán könnyen megtelepült bennük. Így szakadtak szét részekre s szigetelődtek el egymástól a

TARCA.

Sylvester estéjén.

Medgyes Lajos.

Óh mint rohannak az évek!
Mint jár le minden itt alatt!
Öröm, kedv, játszi remények,
És az élet egy pillanat,
Csak Te vagy végtelen óh Isten!
Benned semmi változás sincsen.

Elmult egy esztendő ismét;
Mi jó volt benne; oda van:
De mik a szívet megvérzik,
Ég a seb dobbanásiban!
Az enyhület csak téled szállhat,
Szerető lelke a világnak!

Előtted állok remegve
Az évnék végső alkonyán,
Könnyek szöknek fel szemembe
S imádlak téged jó Atyám,
Örök léted mély tengerének
Cseppjeiből hullnak az évek!

Ki tudja élek-e még én
Több esztendőt a nap alatt?!
Vagy tán ez évnék letűntén
Éltem napja is lehalad!
Óh kétes sors, óh titkos végzet?
Óh változó, óh tűnő élet!

De bárha összedől a föld
És megroppannak az egek,
S a rémület mindent eltölt —
Én még akkor sem rettegek.
Lelkem a dült romokon átal
Hozzád, örök honába szárnyal.

Ének az új évben.

Szabolcska Mihály.

Fölszállok hozzád, magas sziklaszálam,
Te változatlan, minden változásban.
Én Istenem! csak tégedet ölelve
Száll nyugalom, száll bizalom szívemre,
Látván idődnek örvénylő folyását,
Eszteimnek sebes elfutását.

Fövény szem én, a zúgó habba vetve
Honnan vegyek szót hála-énekembe?
Kegyelmedet Uram, mikép dicsérjem?
A múlt évvel, hogy nem fogyott el éltém...
Hogy napról-napra, habról-habra átvizsz,
S elértem im az új év hajnalát is.

Búban, veszélyben, őrizöm Te voltál.
Szívem ha vértett: fölibém hajoltál.
Adtál sebet, de azt — be is kötözted,
Be azt is, amit — emberek ütöttek,
S bár vágyaimból vágyak még maradtak:
Legyen úgy minden a hogy Te akartad!

Ez esztendőt is leteszem kezédbe,
Én lábaimnak ösvényt Te mutass, Te!
Vezess Uram, s amit Te rám bocsátasz,
Nem félek én, legyen bár száz halál az!
— Óh engem a sár bizvást eltakarhat,
Megnyugtató ott is az, hogy Te akartad!

Hadd öllek hát erős sziklaszálam!
Te változatlan, minden változásban.
S neved a biztos diadal szavával
Az elzúgó időbe hadd kiáltssam!

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű
természetes hashajtószer.

megmaradt magyar helyiségcsoportok is, ha a román jövevény nép szívós erejével, lomha természetével és törleszkedő erkölcsével közibük ékelte Magát.

Amaz erős magyar réteg, mely valaha Erdély vármegyéiben egyenes összeköttetést tartott feun a székely székek s a nagy Alföld magyarsága közt, ma már csak romjaiban létezik. Egyes magyar maradványok a román falvak mélyén s pár magyar nyelvsziget a román rétegtől körülvárva mutatja még, hogy egykor merre terjedt s meddig ért.

Legépebb emlékei azok a medence-szerű képződmények, a miket a Szilágyságtól a küküllőségig 15—30 magyar helységből álló csoportok alkotnak. Ilyen medence ma öt rendbeli létezik.

Ketteje egymás mellett fekszik a Szilágyság mélyén: egyik áll 18, másik 20 községből. Annak gócpontjai Zilah és Szilágysomlyó, emezé Szilágysámson és Diósd. Mindkét medencét az alföldi magyar nyelvhatártól csak keskeny földdarab választja el Szatmár s Bihar felől; valaha idáig nyult ki az a nyelvhatár, míg vissza nem tolt az Avas felől az Érmellékre aláereszkedő románság terjeszkedése. Nemrég a két medence is egy nagy darabból állt, de újabb román telepek kettős sora keletkezett közbül s a nagy medencét kettéválasztotta.

Ennél sokkal keményebb a szívósabb ellentállású anyagból van alkotva Kolozsban a nádasmenti medence, mely 30 községből áll, magában foglalja a Kalota-

Mert mi a szívemnek? — ha Te vagy vezére —
Évek halása, évek születése!

Megtartatunk!

Beöthy Zsigmond.

Szent, szent vagy Te Isten s nagy hatalmad,
Mely legnagyobb jóságban, kegyelemben;
Törvény a szavad, bölcs és változhatatlan,
S mit alkotott megtartja lenn és odafenn!

Megtartod a csillagok milliárdját
A földet s rajt, a nevető tavaszt;
Még a főszalet is megőrzöd, óh, mert
Erőd, mit alkot, meg is védi azt!

Megtartod a tenger és a folyókat
S parancsolsz a hullámverő dagálynak;
Akaratadra megszűnik vihar s vész,
S a vulkán ingatott hegyek megállnak.

És emberekben is nagy a hatalmad;
Tied a sors, amely vezérli őket,
S tied a gyönyör is, ha álmaikba
Virágokat tündérek keze szöhet.

Megtartod őket is küzdelmeikben,
Szenvedjenek s gyakran vért ontsanak bár;
Mégvéded a gyöngét tiprott jogában,
S az üldözöttre őriző karod vár.

De még ha vérző kinok gyöttrik őket,
S kétségbeesés örült hangján sikoltnak;
Még akkor is velük vagy lelked által,
S parancsolsz a lesújtó fájdalomnak.

S megtartod a hit vigaszát szívükben
És a reményt, örökzöld palmaágban:
Hogy ami fáj mulékony — s változatlan,
Öröm csak ott van csillagvilágodban.

vidéket, s a Kis-Szamos mellékét le Kolozsvárig. Adatok vannak róla, hogy a képződmény még a múlt században átért a Sebes-Körös völgyén át a csúcsai havason, be Biharba, hol Nagyváradig tartotta fenn a magyarság összeköttetését az Alföld és Kolozsvár közt s onnan ki a Mezőség felé. E végszálak azóta elszakadoztak, de maga a medence erősen helytáll s oláh elemet utolsó évekig nem bocsátott magába.

Ettől délre, a Korabia-havasok mögött, az egykori Aranyos-szék magas síkján, mely a Maros felé ereszkedik le, 17 magyar helység egy ellipszis alakú körvonalat ír le, gócpontjában Torda és Felvinc városokkal. Ez a tordai medence; utolsó maradványa az Aranyosvidék székely magyarságának. A többi magyar képződményeket itt egyfelől a havasi, másfelől a merőségi román részint megszállta, részint elszigetelte. Ilyen sziget lett a híres Torockó is, hű társával, Torockó-Szt.-Györggyel egyetemben; mindkettő megőrizte fajtisztaságát, de azért láthatólag hanyatlik. Torockó lélekszáma 20 év előtt még 4000 lélek volt, ma alig tesz ki 1800-at, mert népessége széled s nem szapora többé.

A legbenső magyar medence Erdély mélyén, Kisküküllőben fekszik. 15 helyiséget kapcsol össze s gócpontja Dicső-Szt.-Márton. Keskeny kettős vonalaival végigdől a folyamvölgyön s kis nyújtózás után beérhetné Udvarhelynél a székelyföldet. Bizonyos, hogy nemrég ennek volt nyúlványa s úgy kereste a kapcsolatot az aranyoszeiki magyar képződményekkel, de aztán elszakadt ettől is, a székely rétegtől is, elszakították a közbetolt új román telepek.

Kívül ez öt medencén a magyarság egyéb maradványai megdöböntően szét-szórva a nagy román rétegetben. — Beszterce vidékétől a Szilágyságig, a Mezőségtől az Alsó-Marosig nem kevesebb, mint 114 magyar nyelvsziget fekszik rokonaitól teljesen izoláltan. Közös vonásuk az, hogy a románság mindannyiba be-behatol, itt kisebb, ott nagyobb arányban, míg el nem éri a túlsúlyt s ekkor az árva sziget elmerül. Sok ily elsüllyedt magyar sziget nyomaira akadhatunk, ha a lefokozott magyar kisebbségeket számon tartjuk a román rétegetben. Egy részük az idővel el is enyészett már. A megmaradtak száma 162, hol a magyar minoritás még mindég 11—49%-on áll.

Az erdélyi magyarság nagy zöme, derékrétege, melyet mégis érintettek, de megrendíteni nem tudtak a beözönlő idegen néparadat hullámai, ott él máig, hol évezredes fészket rakta: a Székelyföldön. —

Ez a székely medence egységesen összefüggő 437 községből alakult ki. Gócpontjai a legnépesebb székely városok. Nyelvhatára befoglalja a Barcaság csángó falvait s magát Brassót, mely évtizedek

óta magyar többséggel bír, aztán végig megy Nagy- és Kisküküllő megyék keleti szegélyén, s a Maroshoz érve ennek folyását a Görgénységig követi. Végül keletnek fordul s a Gyergyóságon át az országhatáráig siet végpontjai: délre a Tömösi-szoros, északkeleten a Békés-szoros felé.

Századok viszontagságai nem ártottak e ragaszkodó, állhatatos népnek. Megvédte, meg is őrizte helyeit és völgyeit az ivadéka számára. Körülötte poliglottá lett a föld az egész vonalon; ő megmaradt ősi fajtisztaságában: községeinek egyik jellemvonása a monoglott jelleg, a színmagyarság. Idegen elemet csak ott tűrt meg magában, hol nyelvterülete végződik s a szomszéd népével összeér.

(Vége következik.)

Színház.

December 18-án vasárnap mutatkozott be Tóváry Antal színtársulata Planquette „Cornvillei harangok” című operettjével. Az előadás tekintve az első felvonás végén a kar által produkált túlságosan zajos brettliszerű jelenettől — jó volt, s a szereplők játékukkal mindvégig lekötötték a meglehetősen számban megjelent közönség figyelmét. Különösen kiemelendők tartjuk Vetéssy Dániel alakítását Gáspár apó szerepében. Vetéssy Dániel nehéz szerepét teljesen átértette, abba magát beleélte. Nagyon jók voltak. Fabritius (Hegyessy Gy.) Szigeti Antal, ki kellemes bariton hangjával sok tapsot aratott, és Szigeti Mari, ki Serpolette bájos szerepét igen kedvesen adta.

Hétfőn december 19-én a „Doktor úr” került színre. Kétségtelenül kitűnő bóhozat, azonban egyes jelenetei meglehetősen pikánsak, s így hölgyközönségnek nem igen való. Az előadás nagyon gyér közönség jelenlétében folyt le. A bóhozat fő alakja Puzsér a kasszafuró. Ezt a szerepet Vetéssy Dániel adta, s ebben valóban remekelt. Természetesen, túlzás nélkül játszott, pedig szerepe nagyon könnyen alkalmat ad a szereplőnek arra, hogy túlzásba essék. Oly alakítást produkált, mellyel akármelyik nagy városi színpadon megállhatja helyét. Halmi Jenő dr. Sárkány szerepében, mint elegans, nyugott játéku színész mutatkozott be. Szirmai Jozefin Sárkányné szerepét rutinnal játszotta. A darab többi szereplői közül jól játszottak: Keller Antal és Szigeti Antal. Makay Elemér így látszik csak-beugrott, s alakot helyettesített Bertalan szerepében, mert azt sekogysem tudta.

December 20. kedd. Géczy István énekes népszínműve a „Régi szerető”. — Az előadás kielégítő volt. Megállották helyüket a hölgyek, mint férfiak. Major Borecsát, a fiatal özvegyet, a régi szeretőt kellő temperamentummal, a végén pedig nagy drámai erővel személyesítette Szigeti Mari; Teczát a kicsi libapásztor leánykát Borecsai Erzsébet adta kellő természetességgel, itt-ott megragadó naivitással; csak jót mondhatnánk a többi szereplőről is, ha módunkban lenne felsorolnunk mindnyájukat. A férfiak közül Gazdag Tóth István személyesítőjén Halmi Jenőn nem tudtuk észrevenni, hogy Géczy menyit, s mily erős szenvedélyt, és mily nemes, bár paraszti lovasgiasságot oltott szerepébe; Misi a fiatal, szerelmes juhász szerepét nagy ügyességgel, átgondoltan adta Szigeti Antal. Alakítását méltányoljuk. A többi férfi szereplő is megállotta helyét, s gyakran keltettek a pompás paraszti alakok kellemes derűtséget. —

December 21. Szerda. Zboray Aladár fordításában Beyerlein Ferenctől: a Takarodó. Élvezetes este volt. A társulat buzgóságát dicséri, hogy színre hozta e darabot, mely csak az imént került nagy városokban is a világot jelentő deszkákra. A darabot eltiltották Németországban, mert Beyerlein talán túlságosan éles tollal írta meg, hogy az ósdi militarismus merev formalismusa, subordinációja mily lehetetlen helyzetekbe kerül a socialismus eszméi felé hajló társadalmi fölfogással szemben. A dráma egyetlen női szerepét Klárit Sz. Szirmai Jozefin játszotta hatásosan; Vetéssy Dániel Helbig káplárja jó volt; sikert, néha teljes sikert arattak: Szigeti Antal a snájdig Hövven hadnagy; Halmi Jenő, mint Volkhart őrmester; Hegyessy Michalekje sok derűtséget keltett typicus dialectusával. A többi szereplő is megállotta helyét.

December 22. Bob herceg. A Budapesten annyira felkapott s itt is ismert operettel nagyon gyér közönség nézte végig. Pedig kár, mert az előadás nagyon jó volt. Bob herceg szerepét Szigeti Mari adta. Szép hangjával, kedves játékaival a közönség osztatlan tetszését érdemelte ki. Hegyessy Gy. Ponponius a vén korhely hercegnevelő szerepét kitűnően játszotta. A harmadik felvonásban lévő énekszáma nagy tetszést aratott. Karácsonyi Mariska és Szirmai Jozefin jól játszották szerepüket.

December 25.-én, vasárnap két előadás volt. D. u. Tündér Ilona került színre. A gyermek se reg tapsolt lelkesen! Kell-e ennél több és szebb kritika.

Este ifj. Bokor József „Kuruc fufangját” adták.

December 26.-án, hétfőn ismét két előadás: d. u. A ván bakancsos s fia a huszárt adták ugyancsak leszállított árakkal. A publicum hálás volt. Este a „Madarász” került színre. A bájos zenéjű operette osztatlan tetszésben részesült, s a darab előadása a szép számban megjelent közönség várakozás teljesen kielégítette. A választó fejedelemmé szerepet Sz. Nagy Imréné adta. Szép, iskolázott hangjával, nyugodt, játékaival sok tapsot aratott. Adelaida udvarhölgy szerepében Tóváryné lépett fel. Az érzelő szerelmes vén kisasszony szerepében nagy derűtséget keltett s mint nagyon jó komikusné mutatkozott be. Méltó partnere volt Hegyessy mint Csörz báró. Játéka, mondásai osztatlan derűtséget keltettek. A darab két fő szereplőjéről Szigeti Mariról és Szigeti Antalról csak elismeréssel szólhatunk. Postás Milka bájos énekével, temperamentumos játékaival sok tapsot aratott, s öltözékei izlások voltak. Szigeti Antal szépen énekelt jól játszott. Makay szintén jó volt.

Meglehető közönség előtt folyt le december 27.-én kedden Horozeg Ferenc „Kéz kezét mos” című vígjátékának előadása. A darab a protekcio mindenhatóságát illusztrálja, túlozva. Szirmai Jozefin nagyon jól adta Zentay Annát, úgyszintén Karácsonyi M. Zentay leányát. A darab két leghálásabb szerepét Szigeti Antal és Hegyessy adták. Szigeti Antal elegáns, rutinos játékaival, Hegyessy derült komikumával tetszést keltett. Vetéssy Dániel és Halmi Jenő elegánsan, szépen játszottak. Keller Antal Zentay szerepében elég jó volt.

Szerdán december 28.-án került színre Csiky Gergely „Nagymama” című nagyhatású örökbecsű vígjátéka. A szereplők közül első sorban legszivesebben és leginkább a nagytehetségű Török Kornélnak (Szerémy grófnőnek) nyújtánánk oda a babért, akinek művészi játéka nem csak több hallgatóságot, hanem a közönség részéről több figyelmet is érdemelt volna. Hegyessynek (Todorika tanárnak) már pusztán megjelenése és komikai tehetsége elég arra, hogy a hallgatóság nevetésre törjön ki. E kiváló tehetség szintén elismerésre és dicséretre méltóan játszott. Makayné, Szilágyi R. és végül Kapossy Anna,

mint növendékek elég jól játszottak, játékaik elismerést érdemel, nem különben Szirmai Jozefin is. A többi szereplők közül megemlíthetjük Szigeti Antalt, Tóváryné Marit és végül Keller Antalt. Elég sajnós, hogy az erzsébetvárosi közönség egy ily kiváló társulatos nem pártol.

Csütörtökön december 29.-én, Szigeti Mari jutalomjátékaul Verő György „A suhanc” című operettjét adták a jutalmazandóval a címszerepben. Szigeti Mari játéka mindig kedves, de annyi kedvességet mint eme darabban még nem tapasztaltunk tőle. Szilajság, kedvesség, gyöngédség, báj és végül tűz volt játékaiban, mely a közönség részéről is méltó elismerésben részesült. Játékaival mindenkit magával ragadott; a hallgatóság szívesen tapsolt a művésznőnek. A közönség lelkesültését bizonyítja az is, hogy a felvonások közben pénzt gyűjtöttek a jutalmazandó számára, melyet a darab vége után átadtak neki. Hegyessyről megint csak dicsérőleg szólhatunk, a darabban is komikai tehetsége érvényesült. A csin-talan utoai gyermekekről is szólhatunk, különösen Makaynéról és Kapossy Annáról, akik nem csak most, hanem kedves játékaikkal már sokszor kitűntek. Megemlíthetjük a kiváló tehetségű Szigeti Antalt a hallgatóságot elragadta; nagyon jól játszott. A többi szereplőkről is csak azt mondhatjuk, hogy jók voltak.

KÜLÖNFÉLÉK.

Olvasóink pártfogását kérjük az új esztendőben is, de kérjük egyben az előfizetés szíves megújítását is.

Szerkesztőség.
Kiadóhivatal.

Vívó tanfolyam. Pandur József főgimnáziumi torna tanár január hótól kezdve vívó tanfolyamot nyit.

A feltételek megtekinthetők Csiky József és Vaszika Vencel uraknál, akiknél egyúttal jelentkezni is lehet a tanfolyamra.

Halálozások. Mult év december 25.-én, Karácsony ünnepén szenderült jobblétre Török Lajos m. kir. postamester. — Lajos bácsi volt a félvárosnak s messze vidéknek. Hivatalát derűlten, kedélyesen látta el, de pedans pontossággal, s a kezelésben sohasem talált hibát se felsőbbsege, se a legmagasabb forum a közönség, melyhez mindig kedves, udvarias volt Lajos bácsi. Sokat, nagyon sokat kinezta az asthma, melyet fokozott még a nagymérvű tüdőtágulás. Szüneteseit keresztényi türelemmel viselte; végső óráit azonban megnyihitette a Gondviselés, — s Lajos bácsi az Úr születésének boldog ünnepén tért meg a Mindenhatóhoz. Halála kora délelőtt történt s futó tűzként terjedt el a városban, és a latin templomban az ünnepi isteni tiszteletet celebrált Ávedik Lukács forró imát küldött az egek Urához, a jobblétre szenderültnek lelki üdvéért. — A boldogult családja körében, neje, leánya, fia s unokái körében hagyta el a siralom völgyét. — Temetésén, f. hó 27.-én történt, ott volt az egész város. Az engesztelő áldozatot 28.-án mutatta be az Úr szolgája a Mindenhatónak —

Az elhunyt mélyen sujtott családja a következő gyászjelentést adta ki:

Özvegy Török Lajosné született Mártonffy Róza, úgy maga, mint gyermekei: Károly és Mária férjzett Linsky Jozsefné, unokái Török Mariska, Lajos, Linsky István, Ilonka és Edit nevében tudatja, hogy a forrón szerető férj, a legjobb atya illetve nagytya Török Lajos m. k. postamester életének 67-ik, boldog házasságának 40-ik évében hosszas szenvedés után f. évi december hó 25.-én délelőtt $\frac{3}{4}$ 10 órakor jobblétre szenderült.

A drága halott temetése f. hó 27.-én délután 2 órakor lesz.

Az engesztelő szent misé-áldozat pedig f. hó 28.-án délelőtt 9 órakor fog az örm. szert. katolikus templomban az egek Urának bemutatni Erzsébetváros, 1904. december 25.-én. Áldás és béke emlékezetén!

Legnagyobb fájdalommal vettük tudomásul, hogy szeretett barátunk és volt osztálytársunk, Bendorfeán Ernő, aki a mult iskolai évben tett a helybeli gimnáziumban érettségit, életének 20 évében, 1904. december 28.-án hosszas szenvedés után Dánoson a boldogok hazájába költözött!

Az elhunyt barátunk mindnyájunknak szeretét vitte magával!

Áldás poraira! Nyugodjék csendesen!

Volt osztálytársai.

Karácsonyfa. Kedves ünnepséget tartottak a cs. és kir. huszárság nálunk állomásozó századának tisztjei a legénység öröme. Báró Duka Aladár parancsnok százados, tisztársaival karácsonyfát állítottak. A fát, melynek nincsen árnyéka, a szeretteikre, otthonlevőkre gondoló legények szinte versengve díszítették. A gyertyák meggyújtása után, az ünnepségre meghívott Ávedik Lukács főesperes, örm. szert. plébános tartott beszédet lelkesen buzdítva a legénységet fölséges urunk apostoli királyunk iránt való hűségre, a haza szeretetére; utána Duka százados beszélt melegen, lelkesen, ecsetelve a fegyveres szolgálat végtelen nehézségeit de föltétlen szükségességét is. A haza biztossága kívánja, követeli meg azt, s végül a király és haza iránt való törhetetlen hűséget és szeretetet kötötte a legénység szívére, lelkére. A huszárok dörgő éljennel válszoltak. Ezután a négy asztalra fölhalmozott ajándék tárgyak s a pénz jutalmak kiosztása következett, a tisztok és legénység meghatott lélekkel, — de derűlten oszlottak el.

Megyebál. „Nagy-Küküllő vármegye tisztikara a vármegyei közkórház javára 1905 év január hó 7.-én Segesváron a vármegyeház dísztermében „Tánc-Estélyt rendez, melyre az érdeklődők ez uton hivatnak meg. Belépődíj: személyjegy 4 K, karzatjegy 2 korona. —

Felülfizetések, a jótékonyceél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este $\frac{1}{2}$ 9 órakor“

Szerkesztőváltás. A dicsőszentmártonban megjelenő „Kis Küküllő” c. hetilapnak több mint négy éven át kitartó felelős szerkesztője: Kedves József t. főszolgabíró, vármegyei aljegyző — mint értesülünk — annak szerkesztésétől visszalépett.

A diófa származása. A diófa Perzsiából származik, de már régen otthonos Európában. Sajátságos, hogy a régi németek a diófát a tölgyfa ellene lábasának tartották. A diófa a világosság és villám fája volt, a tölgyfa pedig a sötétségé.

Ez a hit valószínűleg a fa hazájából származik, hol az egés teremtésen Ormuzd a világosság napjának és Ahrimán sötöt ellenlábasának egyesülése vonult végig. A középkori Rómában a del popolo templom terén egy dúslombu diófa állott, melynek ágaiban gonosz szellemek tanyáztak. II. Pasalis pápa kiátkozta a fát, melyet kivágtak és helyén a nép templomot építtetett. A vallásos zsidók a nagy őszi ünnepélyek leteltéig tartózkodnak a dióevésről. De az erotikus szimbolumnál nagy szerep jut a diónak. Így a rómaiaknál is, kik új házaseleket dióval ajándékoztak meg. Egy rabbi a fiatal férj részére oly imaszerű mondást irt elő, mely köszönetet mond a teremtnök, amiért éden kertjébe diófát ültetett. A mogyorófát is erotikus vonatkozásokkal hozták összeköttetésbe. Lengyelországban még ma is divik az a régi szokás, hogy a völgényt a nők dióval dobálják.

CSARNOK.

Regényalakok.

Írta: Bródy Sándor.

I.

A csúnya leány.

Egy levél került hozzám, a legcsúnyább leány írta, akit életemben láttam. A levele, az szép volt és parancsoló: „látni akarom magát, hogy megkérdezzem öntől: tetszem-e?” A találkák ma már oly ritkák, elmentem. Pedig jó messzire kellett kifáradnom, ki a város végére, ahol a gyárak füstölnek, a temetők tövében. Gondoltam, hogy elbolondítanak, mert tiz találka közül, amit mi férfiak kapunk, csaknem tiznek felültetés a vége. Várunk, fázunk, fagyunk és elmegyünk azzal a gondolattal, hogy soha többé nem megyünk belé ilyen vállalkozásba és hogy a nők mind kacérok és rosszak. Az én leányom azonban ott volt, a kis földszintes ház sarkán, aminthogy megírta. A fején Rembradt kalap. És a kalap alatt egy rút női arc. Ha már mi azt mondjuk egy női fejre, hogy csúnya, amikor az még fiatal és reánk szívesen mosolyog! De ez a fej valóban csúnya volt, minden vonása oly hosszú, hogy véget sem akart érni. A szája végtelen hosszúságban mosolygott reám, eltorzulva a gyönyörtől és gúnytól:

— Úgy-e, megvan lepődve?! — szólt lágy és behizelgő hangon, amely még kietlenebbé tette, minthogy ha arcához illő száraz és rekedt hangja lett volna.

Nem tudtam felelni a megdöbbenéstől -- és mit tagadjam -- a haragtól, hogy ez a szegény némbor...

— Láttam, hogy bosszús és megbánta, hogy eljött. Megbánta, hogy eljött.

— Óh, dehogy, dehogy! — szóltam zavartan, mert az a babonám, hogy nem szabad gyengédtelemnek lenni.

— Nyujtsa karját — mondá, — itt nem is mernek bennünket, a kövezet rossz és az én lábam nincs arra teremtve, hogy gyalog járjak. Úgy gondolom mindég, hogy engem gyalog hirtőben kellene vinni. Két szép férfúnak. Nem találja?

— De igen. Hanem. —

— Tudom, hogy voltaképen mért hívtam, hogyan mertem elhívni? Amikor maga híres író és én egy állás nélküli tanítónő vagyok, akinek nincs több ruhám, csak ez az egy, amelyben járok. Szép a szabása? Nő ne legyen ideges és legyen hozzám jó és mondja meg: milyenek talál? Azt szeretném tudni, hogy ön is rútnek lát-e, mint mindenki? Abban biztam, hogy önnek jobb szeme van, mint mindnek és úgy néz engem, ahogy én magamat. Mert én úgy érzem, hogy szép vagyok. A tükör ugyan eltorzítja néha az arcomat, de belőlről úgy látom, hogy ragyogó vagyok, bájosnak, kedvesnek, kivonatossnak születtem. Én szép vagyok azt biztosan tudom, de lehet, hogy valami véletlen történt velem, valaki elátkozott, hogy senki sem látja igazi arcomat. Talán maga...

Nem jövök könnyen zavarba, de most mégis hebegtem:

— Persze, hogy ne, csakugyan!

Roszkedvű lett, kivonta karját a karomból.

— Maga se látja, maga is olyan, mint a többi. Különben, az igazat vallva, maga se tesz nekem. Nekem csak egy olyan férfi tetszenék, akinek olyan a szíve, mint a régi elefántcsontté, teszem föl egy hindu herceg!

Megint belekapaszkodott a karomba, szenvedélyesen a fülembe súgta.

— Mondja, mit gondol, el fog-e jönni még az a férfi, aki engem úgy lát, mint amilyenek én magamat érzem? Az boldog lesz, oly boldog!

A hangja elfűlt a szerelem nagyszerű igé-tében. De hirtelen józan lett:

— Isten áldja, köszönöm, hogy eljött men-jen. Ne higye, hogy az elmémnek valami baja van, csak önök férfiak vakok!

— Menjen és ne nézzen utánam! — mondá és elment.

Természetesen utána néztem. Egy lesüppedt törpe ház ajtaján belépett, olyan mozdulattal, mintha hazá menne a tündérpalotájába.

Felelős szerkesztő: Dr. Gillyén Kálmán.
Kiadó laptulajdonos: Scholtes Albert.

HIRDETÉSEK.

A leghíresebb kötőgépek

házi és ipari célra

I. styriai kötőgépgyár.

Magyar képviselő: Budapest, VII., Erzsébet-körút 23.
Részletfizetésre is kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 898—12

Varrógépek és kerékpárok raktára.

Fogl József Lajos.

A „KÁVÉ KIRÁLY“-hoz.

A ki nagyon jó zamatú s illatú kávét kedvel, az csakis „Király kávét“ vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerinti van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávé-merő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden ízt szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz	— —	4 kor. 80 fill.
2 " "	— —	9 " — "
4 " "	— —	17 " 20 "

Ezen különleges pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra:

1 postacsomag 5 kg. legfin.	Cuba	kor. 13.50
1 " " " "	Ceylon	" 12.—
1 " " " "	Jamaica	" 11.20

BIRO és TÁRSA

a „Kávé király“-hoz 60 23—26

BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körút 2/b.

A „KÁVÉ KIRÁLY“-hoz.

PÉNZ

4 1/2 0-08

törlesztéses kölcsönöket nyujtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyi intézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és discréten.

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU

BUDAPEST, VI., Nagymező-u. 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva. Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek
Osztálysorsjegyek: 1/4 K 12.—, 1/2 K 6.—, 1/4 K 3.—, 1/8 K 1.50.

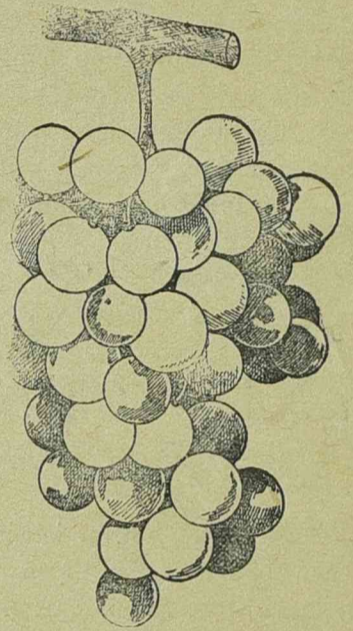
88 8—12

(Válaszbélyeg.)

Krovina Teréz

kitünően képesített tanítónő tanít franciát, németet, zongorát; előkészít felsőbbpolgári iskola esetleg képezdei tanfolyamra is. Elvállal elmaradt gyengébb tanulókat (fiú-leányt) s előkészít a megfelelő vizsgára. Lakása Ditrichné-féle ház.

„Milleniumtelep“ Nagyősz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet 93 6—20 mellett létesült.

HIRDETÉSEKET

jutányos árban elfogad az

„Erzsébetváros és Vidéke“

kiadóhivatala.